

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja **Gustav Pirc**, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 60 K, na $\frac{1}{2}$ strani 40 K, na $\frac{1}{3}$ strani 20 K, na $\frac{1}{6}$ strani 10 K in na $\frac{1}{12}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št 8. — V Ljubljani, 30. aprila 1908. Leto XXV.

Obseg: Nove trtne škropilnice. — Uredba kmetijske šole na Grmu. — Vprašanja in odgovori. — Kaj delajo naše podružnice. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Nove trtne škropilnice.

Znano je, da je uspeh škropljenja trt z galico proti peronospori odvisen v prvi vrsti tudi od tega, da se galica na trti fino razprši.

Fino poškropljen list ali grozd je proti bolezní veliko bolj zavarovan kakor na debelo, nepopolno poškropljen.

Druga prednost finega razprševanja galice je pa ta, da se porabi za škropljenje komaj polovica toliko

Podoba 37.

Patentna škropilnica „Avstrija“ z uravnavalcem pritiska in s hipno zatvornico pred delom na hrbtu delavca.

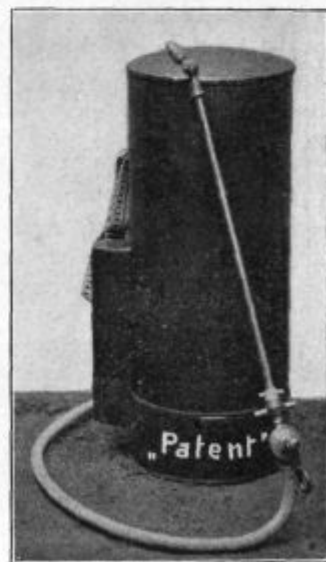
Podoba 38.

Patentna škropilnica „Avstrija“ z uravnavalcem pritiska, s hipno zatvornico in z nastavkom „prihranjevalec časa“ „Trior“.

Podoba 39.

Škropilnica „Avtomata“ z dvema prihranjevalcema časa „Trior“ v delu.

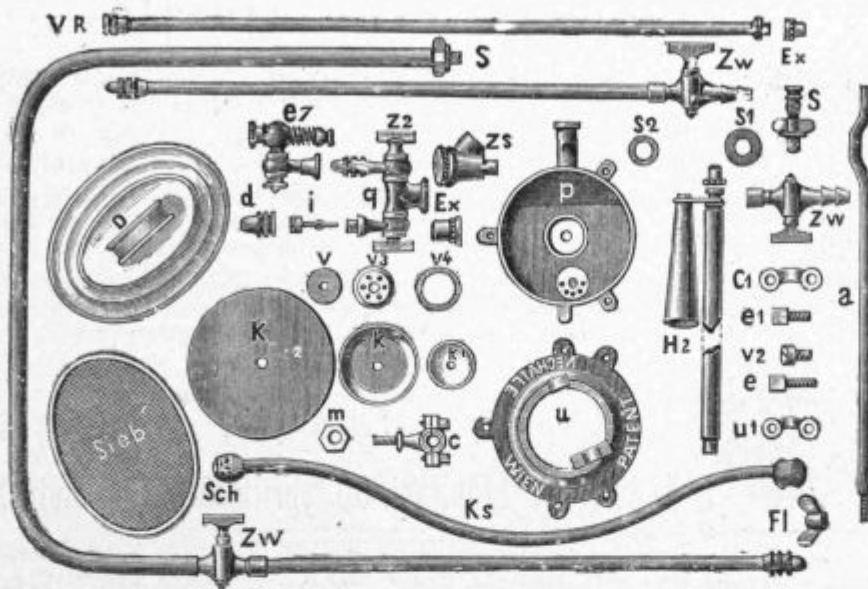

Podoba 41.

Škropilnica „Avtomata“ z navadnim enostavnim razprševalcem.

tekočine, kakor pri slabih, na debelo škropečih škropilnicah (na pr. pri takozvanih škarjah), in to pri današnji visoki ceni galice pomenja precejšen prihranek. Čeprav so torej take fine škropilnice nekoliko dražje kakor navadne, je posestnik vedno na boljšem, če kupi dobro škropilnico, ker v kratkem času prihrani dva- do trikrat toliko pri galici, kar ga je ta škropilnica več veljala, in poleg tega je siguren, da so njegove trte pravilno poškopljene.

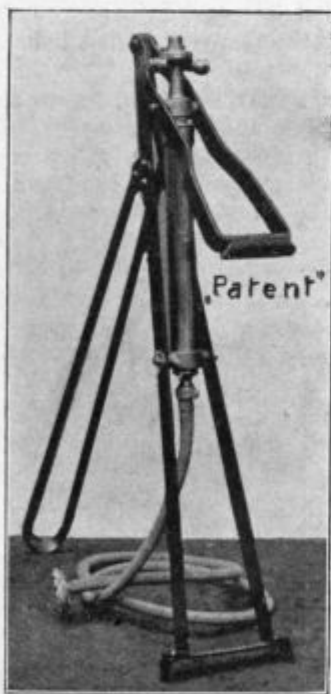
da naše vinogradnike s temi novimi iznajdbami seznanim. Nechvile je predvsem spoznal, da sta fino razprševanje tekočine in hitrost škropljenja odvisna od sestave razpršilnika in od moči pritiska, ki ga razvija sesalka. Kar se tiče zadnjega, je pri praktičnih poskušnjah spoznal, da mora pritisk znašati vsaj 2 atmosferi (2 kg na 1 cm²), da škropilnica tekočino fino razpršuje in da hitro dela. Nemaren delavec, ki si hoče delo olajšati in le z majhno močjo škropilnico goni, bo z najboljšo

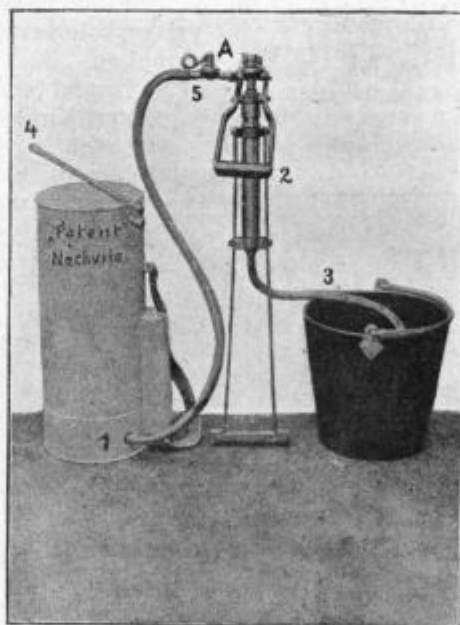
Podoba 40.

Pod. 42. Pumpa k škropilnici „Avtomata“ z vijakom, da se pritrdi na čeber z galico.

Podoba 43. „Avtomator“ „Nikelna“ pumpa s trinožnim stojalom k škropilnici „Avtomator“.

Podoba 44.

Prvo polnjenje škropilnice „Avtomata“ z galico. (Najprej se vzame cev 3 iz posode in se napumpa zrak, potem se cev vtakne v tekočino in se napumpa tekočina v škropilnico.)

Podoba 45.

Poznejše polnjenje „Avtomate“ med delom (v škropilnico se napumpa samo galica).

Špecialist v izdelovanju finih škropilnic je češki tvorničar in izdelovalec škropilnice „Avstrija“ Franc Nechvile na Dunaju (V./1., Margaretheastrasse 98), ki je spravil lani in letos zopet nekaj prav praktičnih iznajdeb na tem polju v promet, in zato sem se namenil,

škropilnico slabo in počasi delal, ker ne razvija v škropilnici zadostnega pritiska.

Da temu odpomore, je Nechvile nadomestil navadno pipico na razpršilni cevi z zatvornico, ki jo imenuje „samodelujočega uravnavalca pritiska“, ki ga kaže delavec

na pod. 37. s prstom. Ta uravnavalec pritiska obstoji iz žičnega peresa in gumijeve ploščice in je tako sestavljen, da škropljenje takoj ustavi, kakorhitro pađe pritisk v škropilnici pod 2 atm. Stem je vsak, še tako nemaren delavec primoran škropilnico močno napumpati, tako da galice vedno le fino razpršuje.

Zatvornica ima pa še to prednost, da se s palcem iste roke, ki cev drži, škropljenje (čeprav je pritisk zadosten) lahko takoj prekine. Ta naprava (hipna zatvornica) nam posebno pri škropljenju grozdja prav hodi. Če namreč škropilnico močno napumpamo, potem imamo levo roko prosto, da z njo lahko listje na trti razdeljujemo, da s škropilno cevjo lahko pridemo do grozdja, ki ga potem z enkratnim zmajanjem palca dobro in fino poškopimo in pri tem seveda jako malo galice porabimo.

Ta naprava (cev z uravnavalcem in s hipno zatvornico) se da pritrditi na vsako škropilnico „Avstrijo“ in druge Nechvilove škropilnice. Ker so danes zlasti delavske moči zelo drage, je skušal Nechvile tudi delavnost škropilnic povečati stem, da je izumil naprave, ki nam jih kažeta podobi 38. in 39. v delu in ki imajo namen, da trto s tremi, oziroma šestimi razpršilniki hkrati škropijo.

Zlasti „prihranjevalec časa“ „Trior“, ki ga v delu kaže podoba 38., je jako praktičen, ker škropi trto iz treh razpršilnikov hkrati od treh strani. Tvrška Nechvile izdeluje tudi razne razpršilnike (glej pod. 40.), ki imajo vsak svoj namen, namreč ta, da se pri kolikor mogoče hitrem delu porabi malo galice. Teh posameznih razpršilnikov ne bom popisaval, priporočam pa, kolikor sem jih sam poskusil, naslednje: Za mlade trte (prvo škropljenje), zlasti pa trtničarjem za škropljenje cepljenk v trtnici priporočam šviški razpršilnik (Znamka „Zs“), ki škropi v ozkem krogu navzdol in torej pri mladih trtah ne trati galice. Za večje trte se rabi navadni francoski (Vermorelov) razpršilnik (znamka di) ali dvojni tak razpršilnik (znamka q).

Še boljši razpršilnik, zlasti za škropilnice z močnim pritiskom, kakor je n. pr. Nechvilova škropilnica „Avtomata“, je kolenasti razpršilnik. Za brajde, latnike, posebno za drugo in tretje škropljenje priporočam razpršilnik za širjavo (znamka Ex 2), za drevje in visoke brajde (latnike) razpršilnik za daljavo (Ex 1). Za beljenje kleti in drugih prostorov je poleg teh dveh razpršilnikov priporočljiv tudi razpršilnik „Komet.“

Ko se je bil posebno lansko leto vsled kartela tvorničarjev baker zelo podražil in so se vsled tega tudi bakrene škropilnice zelo podražile, je skušal Nechvile baker nadomestiti z drugo, cenejšo snovjo in je segel po železni pločevini. Ker pa galica železo razje, ga je Nechvile proti slabemu učinku galice zavaroval stem, da je vzel s svincem oblitno železno pločevino, kajti svinec galici popolnoma kljubuje. Da pa postane

taka škropilnica še bolj trpežna, se s pomočjo ostrega plamena spajalne svetilke vžge (vpali) v stene škropilnice katran, ki brani, da se galica sploh še sten škropilnice ne prime in jih ne onesaži.

Tako je izgotovljena škropilnica „Avtomata“, ki nam jo kaže podoba 41. Ker so stene teh škropilnic veliko bolj močne kakor stene bakrenih škropilnic, je škropilnica „Avtomata“ ne le bolj trpežna, ampak se dá v njej tudi razviti pritisk 5 do 6 atmosfer. Pri tem pritisku škropilnica tekočino seveda jako hitro in tako fino razpršuje, da se galica od razpršilnika kadi kakor megla. Škropilnica „Avtomata“ ima tudi to prednost pred drugimi enakimi škropilnicami, da nima dragega in pokvarjenju zelo podvrženega manometra, ampak ima le navadno, zelo preprosto zaklopnico, ki obstoji iz zavitega žičnega peresa in majhne gumijeve plošče, tako da je celo lahko dostopna in jo — če je treba — s pomočjo pridejanega ključa lahko vsak sname in zopet pritrdi.

Škropilnica „Avtomata“ nima vdelane sesalke (pumpe), ampak je pumpa posebej in se lahko privije na čeber, kjer se nahaja galica (glej podoba 42). Zboljšana, hitreje delujoča taka pumpa, ki nam jo kaže pod. 43., se imenuje „Avtomotor“.

Seveda zadostuje ena pumpa za več škropilnic, ker se pri pumpanju tekočine v škropilnice delavci lahko vrste.

Podobi 44. in 45. kažeta polnjenje škropilnice „Avtomate“. Najprej se s približno 200kratnim pritiskom sesalkinega roča napumpa v škropilnico zrak, tako da znaša pritisk zraka v škropilnici 2 atm., torej najmanjši pritisk, ki škropilnice pod njim tekočino fino razpršuje. Ta zračni pritisk ostane notri toliko časa, dokler ne odvijemo zaklopnice na dnu škropilnice, da ga odstranimo; zato je torej treba le pred

prvim polnjenjem škropilnice zrak vpumpati.

Nato se s 45kratnim pritisnjenjem roča vpumpa v škropilnico približno 10 l tekočine in se pri tem v škropilnici razvije pritisk 5—6 atmosfer. Večjega pritiska ne sme biti, ker bi se škropilnica lahko razpočila. Da se to ne more zgoditi, je na pumpi sami pritrjena posebna zaklopnica (A na pod. 44) z razpršilnikom, ki takoj izpusti tekočino, ki se čez najvišji pritisk v škropilnico vpumpa.

Škropilnice „Avtomate“, ki razvijajo zelo močan pritisk, se seveda ne rabijo le za škropljenje trt, drevja itd., ampak tudi za beljenje in razkuževanje kleti, hlevov in drugih prostorov. (Glej pod. 46.)

Za škropljenje velikih latnikov in drevja je posebno priporočena izvrstno delujoča prevozna škropilnica „Avtomata kombinata“, ki jo kaže pod. 47.

Veliki vinogradski posestniki lahko rabijo Nechvilove prenosne škropilnice „Avtomata“, ki se pritrdijo konju na sedlo, tako da konj nadomestuje delavno moč.

Podoba 46.

„Avtomata“ v delu pri škropljenju visokega sadnega špalirja.

Podoba 47.

„Avtomata kombinata“ v delu pri škropljenju visokega sadnega špalirja.

Tudi za škropljenje krompirja, hmelja itd. se dajo te škropilnice porabiti. Cene škropilnic so zmerne.

Da se te izvrstne škropilnice pri nas bolj udomačijo, je podpisani izposloval našim vinogradnikom iste znatno znižane cene, ki jih dobivajo udje nižje-avstrijske kmetijske družbe in drugih društev.

Da se ognem raznim vprašanjem, navajam tukaj cene najbolj priljubljenih škropilnic:

	navadna cena	znižana cena
1. Navadna škropilnica »Avstrija« z jajčasto brento z enim razpršilnikom . . .	K 35.—	K 26.40.
2. Ista škropilnica z dvojnimi razpršilnikom	„ 40.—	„ 28.80.
3. Uravnavalec pritiska	„ 5.70	„ 4.56.
4. Prihranjevač časa »Prior«	„ 7.—	„ 5.60.
5. Škropilnica »Avtomata« z navadnim razpršilnikom	„ 30.—	„ 24.—.
6. Navadna pumpa	„ 18.—	„ 14.40.
7.) Zboljšana pumpa »Avtomotor«	„ 24.—	„ 19.20.

Pri drugih škropilnicah in njih delih daje tvrdka vinogradnikom, ki jih naroče potom vinarskega nadzorstva, 20 % popusta.

B. Skalický,

c. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem.

Uredba kmetijske šole na Grmu.

Pouk na kmetijski šoli na Grmu je tako urejen, da se učenci uče vseh potrebnih vednosti in kmetijskih opravil. V šoli se poučujejo razen v kmetijskih predmetih tudi še v splošnoizobraževalnih predmetih, v računstvu in spisju. Na ta način se spopolnjuje in razširja znanje, ki so ga učenci prinesli iz ljudske šole. Učenci se navadijo dobro računati, pisati in čitati. Poučujejo se nadalje v kemiji in fiziki, in sicer zaradi tega, da bolje umevajo pouk v kmetijskih (strokovnih) predmetih, ki se opira na znanje naravoslovnih resnic. Glavni pouk je seveda pouk v strokovnih predmetih, kjer se jemlje vse to, kar je za izboljšanje domačega kmetijstva neobhodno potrebno. Pouk v strokovnih predmetih se ne ozira le na potrebe domačega kmetijstva, ampak je tudi kolikor mogoče letnemu času primeren. Kar se da pozimi z uspehom vzeti, to se vzame pozimi, vse drugo se jemlje kolikor mogoče priložnosti, ko je mogoče pokazati in razložiti učno stvarino tudi praktično.

V vseh učnih predmetih se vzame le toliko, kolikor je glede na predomiko učencev mogoče in neobhodno potrebno.

Za šolski pouk je določen v prvi vrsti zimski tečaj, ko je manj praktičnega dela in sploh več časa za pouk v šolski sobi. Pa tudi v zimskem tečaju se skrbi za to, da se porabi vsaka prilika za praktično vežbanje učencev. Pozimi so važna zlasti dela v hlevu in svinjaku, v mlečni kleti, v vinski kleti, v gospodarski in tehnični delavnici. V tehnični delavnici je nameščena žganjarna, v gospodarski delavnici se pa opravljajo najrazličnejša dela; omeniti bi bilo posebno rokodelska dela, kakor bednarska, kolarska in pletarska dela.

V večji meri se vrši praktični pouk v poletnem tečaju. V tem času se učenci nimajo seznaniti samo z vsemi različnimi deli šolskega gospodarstva, ampak morajo dobiti tudi res poseben vpogled v ustroj in v tek šolske kmetije. Zato se pa učencem dan za dnevom razlagajo vsa potrebna dela v gospodarstvu. Učenci sami se pa vrste pri praktičnem delu, tako da pridejo povsod na vrsto. Razentega, da se učenci vadijo pri raznih delih šolskega gospodarstva, je nekaj učencev za dobo enega tedna stalno nameščenih za nektera

dela, in sicer za dela v govejem hlevu in svinjaku, v mlečni kleti, pri vprežni živini, na vrtu, v vinski kleti in v splošnem gospodarstvu. Ti učenci se od tedna do tedna menjavajo in morajo v tem času opravljati vsa potrebna dela. Učenec, ki ima tedensko službo v govejem hlevu, mora pripravljati krmo, oddajati in tehtati močna krmila, pokladati krmo, mlesti in sploh opravljati vse, kar je treba za dobro strežbo živini. Učenec ki je nameščen v mlečni kleti, je odgovoren za vsa dela v mlečni kleti in vodi tudi mlekarske račune; on prevzema mleko, ga posnema in izdeluje presno maslo. In tako imajo tudi vsi drugi učenci, ki so v stalni tedenski službi, svoja določena opravila. Učenec, ki ima službo v gospodarstvu, se vadi v nadzorstvu in zapisovanju delavcev, vodi zapisnik za vprežna in ročna dela in sestavlja tudi listnico delavcev za izplačevanje koncem tedna. Skrbi pa tudi za to, da je orodje na svojem mestu in da se delavna živina pravočasno vprega in izprega.

Pri praktičnih delih se vsa dela razlagajo in pojasnjujejo ne le z ožjestrokovnega (tehničnega), ampak tudi z gospodarskega stališča. Pri tej priliki se govori tudi o potrebnem času za izvršitev dela in o stroških za delo.

V poletnem času je šolski pouk v strokovnih predmetih kolikor mogoče času in letnemu delu primeren. V strokovnih predmetih se jemlje predvsem tista učna stvarina, ki se da praktično razkazovati in podpreti, tako da je šolski pouk tesno spojen s praktičnim poukom in s praktičnimi deli v gospodarstvu.

Čez dan imajo učenci ves čas opraviti, zdaj v šoli, zdaj v gospodarstvu. Poleti vstajajo redno ob 5 jutraj, pozimi ob 1/2 6 in zvečer je ob 9 čas počitka. Ves dnevni in hišni red navajata učence na redno in vstrajno delo, tako da se učenci lahko privadijo delavnosti in rednemu kmetijskemu življenju. R.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 159. Imam poldrugo leto starega bika, ki je prav dober plemenjak, a sem pri njem opazil, da mu vselej žila krvavi, kadar kravo zaskoči, dasi pri skoku ne kaže vidnih bolečin. Če v hlevu tipam bika za žilo, tedaj vselej umakne, kar svedoči, da ga žila boli. Omenjam, da je bik drugače zdrav in da sem žilnjak mazal, z laškim oljem. Bik je imel pred par dnevi krvave oči, a to je zopet izginilo. Ali je bolezen nevarna in kako jo je zdraviti? (I. R. v B.)

Odgovor: Bržkone se je Vaš bik kdaj pri plemenjenju na žili nekoliko ranil in se mu rana še ni zacelila, zato pri vsakem skoku krvavi. Izpirajte žilnjak s kreolinovo vodo in bika ne pustite po plemenu, dokler se mu žila ne zaceli. Kreolin dobite v vsaki lekarni ter ga primešajte eno do dve žlici na liter vode. Vodo vzemite mlačno. Krvave oči niso v nikaki zvezi s to boleznijo ter so bržkone bile le posledica kakega vnetja. Tudi je mogoče, da se je nabrala v predkoži žile razna nesnaga, ki ovira bika pri skakanju in povzroča krvavenje, bodisi da se žila do krvavega odrgne, ali pa da je predkoža vsled omenjene nesnage otekla in krvavi. V tem slučaju je duplino predkože izsnažiti in jo je istotako z mlačno kreolinovo vodo izpirati.

Vprašanje 160. Imam pet tednov staro tele, ki sem ga po treh tednih odstavil, ker je kravo pri sesanju preveč izmučilo. Teletu dajem piti sveže in gorko mleko izpod krave, a kljub temu je tele mršavo, se ne razvija pravilno, in kadar prežvekuje, bljuje iz sebe zasirjeno mleko, in nisem opazil, da bi šlo kaj blata od njega. Zakaj tele

bljuje, sčim naj ga zdravim in ali je tako tele za pleme, ali naj ga rajši prodam mesarju? (I. T. v V.)

Odgovor: Pri napajanju teleta z mlekom se je brčkone pripetila kaka napaka, in tele je dobilo bolezen v prebavilih. Skrbite, da se tele odpre ter ga v to svrhu dristite, ali mu pa dajte kako dristilo, n. pr. ricinovo olje, ki se ga sme dati teletu 50 do 200 g. Če se bolezen kmalu na bolje ne obrne, potem Vam svetujemo tele rajši kmalu mesarju prodati, kajti lahko ima v prebavilih še kako drugo napako, ki se da težko odstraniti in je v takem slučaju bolje tele dati mesarju kakor ga dolgotrajno zdraviti, ker iz takega teleta navadno ne odrase kaj prida žival.

Vprašanje 161. Zakaj trebilo ne gre od krave pravočasno po otelitvi? Letos se mi je med šestimi kravami samo ena pravilno otrebila. (F. V. v K.)

Odgovor: Vzrokov, da se krava po porodu ne strebi, je več. Navadno ne gre od krave trebilo, ker se telečnik po porodu premalo skrči. To opazujemo pri dvojčkih, ko se telečnik posebno razširi. Kadar krava iz ktereakoli vzroka oslabi, ji telečnik lahko onemore. Tudi pri zelo debelih kravah opazujemo, da se bolj počasi trebijo. Včasih so pa popadki pri kravi tako krepki, da obtiči kos trebila v telčniku in da ne more vun. Pri zelo vampastih kravah pa opazujemo, da se vrat telečnika prehitro zapre in da ostane trebilo v telčniku. Posledice te bolezni so, da trebilo v petih ali šestih dneh segnije, da se krava po šestih dneh iztrebi in nato počasi ozdravi, ne da bi vsled tega veliko trpela. Prav lahko se pa pripeti, da se vsled gnitja trebila zastrupi kri in da žival vsled tega pogine. Bolezen se zdravi različno, kakor so različni vzroki. Ljudje obesijo velikrat na trebilo stare škornje in kamenje, kar pa seveda ne le nič ne koristi, marveč je škodljivo. Če ne gre zlepa, se s silo ničesar ne doseže; s čevlji in s kamenjem pa pride na trebilo še več nesnage in z njo več nevarnosti za zastrupljenje krvi. Najbolje je, da se trebilo precej visoko odreže, da se ne more onesnažiti. Ker je pri tej bolezni velikokrat potrebno, da se mora trebilo iz telečnika vzeti z roko, zato opozarjamo na dvojno. Prvič imajo ljudje navado, da ravnajo pri tem opravilu zelo neprevidno in ne vedo, da je to, navadno ognjeno trebilo v telečniku zelo strupeno in da je treba le majhne praske na roki in že si človek zastrupi kri. Drugič imajo mazači navado, da porežejo v telečniku takozvane gobe, misleč, da je to tudi trebilo, vsled česar pa seveda krava navadno pogine, bodisi že zaradi zastrupljenja krvi, ali pa zaradi izkrvavenja.

Vprašanje 162. Moje žrebe, ki je štiri dni staro, je zelo slabo v sprednjih nogah, da ga je treba pri sesanju kvišku držati. Tudi nima pravega teka. Sedaj pa že rajše je in tudi samo nekoliko hodi. Kaj je temu vzrok in kako je zdraviti tako slabotno žrebe? (J. S. v Š.)

Odgovor: Vaše žrebe skoraj gotovo ni bolno na nogah samih, marveč na vsem životu, bolezen pa izvira v tem slučaju iz popka. 24 — 48 ur po porodu že lahko opazimo da začne žrebetu zatekati popek, ki je zelo občutljiv in vroč, in okoli popka se lahko iztisne gnojna tekočina. Žival nerada, nerodno in trdo hodi, nima veselja do sesanja ter najrajša leži. Če ti prvi znaki vnetja na popku ne minejo, se bolezen razširi splošno in vnamejo se najprej členki na nogah, nato pljuča, oči, možgani, prebavila, in žival pogine. To bolezen žrebe tudi lahko prinese s seboj na svet. V tem slučaju je bolezen na ta ali oni način nastala v maternici. Pred to boleznijo se najbolje varujemo, če kolikor mogoče gledamo na čistost v hlevu. Najbolje bi bilo hlev, kjer čakamo poroda, vsaj vsak mesec enkrat razkužiti. Tudi je potrebno, da se žrebe položi na čisto slamo, ali pa na čedno rjuho. Vse to je tembolj potrebno, če smo že imeli to bolezen v hlevu, če je žrebe že bolno, mu moramo predvsem

izčistiti popek, če pa je bolezen že bolj razširjena, je zdravljenje zelo težavno. Ker pa je tudi pri živalih na tisoče bolezni, je prav lahko mogoče, da Vaše žrebe nima te bolezni, kar pa seveda mi iz Vašega popisa, ker je pomanjkljiv, ne moremo spoznati.

Vprašanje 163. V mojem vinogradu, ki je blizu gozda, se nahaja veliko kač, in sicer strupenih in nestrupenih. Ko smo pustili koš na prostem, smo našli v njem čez par ur kar tri gade. Ker je ta zalega silno nadležna za vinogradnike in delavce, zato vprašam, ali je kakšno sredstvo, da bi se zatrla kačja zalega? (A. V. v S.)

Odgovor: Strupene kače so škodljive, in sicer zato, ker so nevarne človeku in ker uničujejo tudi koristne živali, zlasti ptiče. Nestrupene kače so pa v kmetijstvu celo koristne, ker ugonablajo škodljivi mrčes. Delati je torej razliko med škodljivimi in koristnimi kačami ter je le prve zatirati. Za zatiranje strupenih kač ni drugega sredstva kakor da se posamezne pobližajo in se njih zalega uničuje.

Vprašanje 164. Vrt imam ograjen s pocinkano žično mrežo, kamor sosedje obešajo perilo, vsled česar se cinek odrgne in žica rjavi. Sčim naj namažem zarjavelo pocinkano mrežo, da ostano trpežna in je rja ne razje? (J. M. v Ž.)

Odgovor: Če je žična mreža slabo pocinkana, potem žica kmalu rjavi in seveda še hitreje, če se na popisani način s perilom odrgne. Odrgnjeno mrežo je najprej prepleskati z minijevu oljnato barvo, in ko je ta suha, s tako oljnato barvo, kakršna Vam ugaja. Če Vam je pa rdeča minijeva barva všeč, potem Vam seveda ni treba pleškati še z drugo barvo. Preden se pleska s kako oljnato barvo, je najprej vso rjo skrbno odstraniti, drugače se barva ne prime trpežno železa. V to svrho dobro namažite zarjavelo žico s petrolejem in po preteku ene do dveh ur zdrgnite potem prav dobro zarjavelo žico, da se odstrani vsa rja.

Vprašanje 165. Kupil sem vinograd, kjer je lepa zidana in obokana klet, ki jo je pa prejšnji posestnik nekaj let rabil za hlev. Ker hočem klet zopet prirediti za vino, prosim pouka, na kakšen način spravim iz kleti hlevski duh in čez koliko časa smem zopet rabiti klet za vino? (A. B. v V.)

Odgovor: Tla kleti so brčkone z gnojnico prepojena in dokler se bo gnojnica v njih razkrajala, toliko časa ostane hlevski duh v kleti. Priporočamo Vam z gnojnico prepojeno zemljo v tleh kleti nadomestiti z drugo, svežo prstjo in po vrhu posuti gramoz ter na njem narediti tla iz flice ali še bolje iz betona. Stene je seveda skrbno osnažiti ter jih parkrat prebeliti. Pridno prezračevanje je samoobsebi umevno. Kakorhitro vse to zvršite, izgine hlevski duh iz kleti in potem ni več ovire, da bi ne smeli takoj v klet postaviti posodo z vinom.

Vprašanje 166. Moji sedem tednov stari prasički so dobili po vsem životu krastam podoben rjav izpuščaj, ki ga pri nas imenujemo „rjo“. Ljudje pri nas trdijo, da mladi pujski dobe to bolezen v obokanih hlevih. Zmival sem prasičke z mlačno vodo, toda brez uspeha. V svinjaku je nastalo z listjem in s praprotjo. Kako je pri mladih prasičkih zdraviti rjo, ki živali močno srbi in jih v rasti zdržuje? (S. C. v L.)

Odgovor: Bolezen pri mladih prasičkih, ki jo Vi imenujete rjo, se tudi imenuje sajasti izpuščaj ali smolnate grinte. Ta bolezen nikakor ne prihaja od obokanega hleva, temveč od nesnage v hlevu, od pomanjkanja zraka in svetlobe ter od napačne krme, ki jo doječa svinja dobiva. Predvsem je torej skrbeti za suh, zračen in svetel svinjak, in doječi svinji je pokladati zdravo in primerno krmo. Obotele prasičke je dva- do trikrat skopati v mlačni vodi, ki ji je

na vsak liter dodati žličico lizola. Po kohanju je zdrgniti živali vselej s suhimi otrobi dosuhega. Obbolele prasičke je po možnosti hitro odstaviti ter jim je pokladati kašo iz kuhane in zdrobljene ovsu. Poleg tega naj dobivajo še cela ječmenova zrna. Posebno važno je skrbeti, da prasički pridejo ob toplem vremenu na prosto in da dobe priliko v prsti riti in jo žreti.

Vprašanje 167. Pred petimi leti sem poleg gnojnične jame vsadil jablano, ki je močno napada krvava uš, ki sem jo skušal zatreti z apnom in z modro galico, pa ni nič pomagalo. **Sčim in kako je zatreti krvavo uš?** (F. T. v R.)

Odgovor: Pri drevju, ki je napadeno po krvavi uši in drugem mrčesu, je sploh skrbeti za pridno snaženje. Odstraniti je vso staro skorjo in vsa skrivališča, koder se uši varujejo mraza in prezimujejo. Mazanje jeseni z apnom, ki se rabi proti mahu, lišajem in raznim mrčesom, dobro služi tudi proti krvavi uši. Star, izkušen pripomoček je ta, da uši mečkamo s prsti. Kamor ne moremo s prstom, pridemo z majhnim, lehkim lesenim klincom. Tudi trd čopič ali krtača se za to rabi; vendar morata biti zmeraj mokra, da se uši ne raztrošajo po njih. Dobro sredstvo, uničevati krvavo uš, je petrolej, vendar bodi omenjeno, da se po petroleju uši sicer docela uničijo, da se pa uniči tudi dotični list ali mladika, ki sta bila namazana. Zato se poraba petroleja priporoča le takrat, ko dreveje ne rase, ali pa samo na starejših delih dreves. Močno napadene mladike ali cele veje naj se previdno in popolnoma odstranijo ter naj se sežgo.

Vprašanje 168. Pri nas se vrši nadrobna razdelba skupnih gozdov. Zemljemerci so odmerili nove poti iz gozda upravičencev sosedne občine skozi naš gozd. **Ali smo upravičeni zahtevati od sosednih upravičencev odškodnino za svet, ki ga nam vzamejo nove poti, in kako nam je postopati?** (A. L. v V.)

Odgovor: O Vašem slučaju smo se poučili pri agrarskem komisarju ter smo doznali, da vsi Vaši gozdi spadajo v neko skupino, ki je za vso skupaj narejen razdelbeni načrt. Vsa pota so določena za vso skupino, in kar na enem kraju izgubite, na drugem kraju pridobite. Sicer pa dotično pot rabite tudi Vi, in krajni agrarski komisar ima v takem slučaju pravico izreči sodbo, da se potrebna pota morajo narediti, in taki razsodbi se ne morete upirati.

Vprašanje 169. Pri vsaki apnenici se nabira mnogo apna, pomešanega z mlevko in prstjo, zato vprašam, **če je taka apnena mešanica dobro gnojilo drevesom in razni zelenjavi?** (F. K. v L.)

Odgovor: Taka mešanica pri apnenicah sestoji največ iz apna in učinkuje kot gnojilo tako kakor apno sploh. Rastline pač potrebujejo za prehranjevanje nekoliko apna v zemlji, vendar je apno največ le posredno gnojilo, ki pomaga zemljo razkrajati in druge redilne snovi narediti rastlinam užitne. Z apnom se torej pomnoži rodovitnost zemlje, a zemlja se z njim obenem hitro izsesa, zato je poleg apna rabiti vedno dovolj drugega gnoja, oziroma gnojil. Priporočamo Vam brati knjigo „Apno v kmetijstvu“, ki jo dobite pri naši družbi za 30 h s poštnino vred.

Vprašanje 170. **Ali imajo saje kot gnojilo kaj vrednosti?** (F. K. v L.)

Odgovor: Gnojilna vrednost saj je prav pičila, ker imajo v sebi le kaka 2 % dušika, $\frac{1}{2}$ % fosforove kisline in 2 % kalija. Uspešno učinkujejo saje na mrzlih tleh na osojnih legah v fizikalnem oziru, ker pomagajo, da se zemlja od solca bolje segreva.

Vprašanje 171. Lansko pomlad je tukaj veliko konj zbolelo za bronhialnim katarom, med njimi tudi moja triletna kobila. Zdravili smo konje po receptu živinozdravnika, pa brez posebnih uspehov. Pri moji kobili se je razvila huda

naduha, ki ni vedno enaka; včasih diha žival pravilno, a včasih jo hoče kar zadušiti, in dokler iz nosa ne izteče dovolj žlema, se dihanje ne zboljša. Sicer je kobila čila, rada je in se dobro redi. Ljudje pravijo, da to ni prava naduha, ampak „sikendija“, ki je neki nevarnejša od naduhe in je baje nalezljiva. **Ktera bolezen pri konjih se imenuje sikendija in kako jo je zdraviti?** Kaj mislite o zdravlilu proti naduhi z imenom „Vergotin“, ki se dobiva v vojaški lekarni na Dunaju in je zelo drago? (F. A. v P.)

Odgovor: Na bronhialnem kataru zbolijo včasih spomladi kar več konj hkrati. Posebno mladi konji kaj radi zbolevaro za to boleznijo. Prvotnega, t. j. akutnega bronhialnega katara bržčas niste pravočasno opazili, ali ga sploh niste zadosti pazno zdravili, zato se je katar kar izpremenil v trajnega (kroničnega), ki lahko traja tudi več let. Navadni bronhialni katar nikakor ni nalezljiv. Iz trajnega katara se sčasoma pač lahko razvije naduha. Bolezen „sikendija“ pri konjih nam ni znana in je ta izraz bržkone kakšna popačena beseda, ki jo je kdaj kak živinozdravnik izgovoril in jo je kdo napačno slišal ter jo je potem še sam popačil. Vašo kobilo morate naprej zdraviti po živinozdravnikovih predpisih za bronhialni katar in jo smete rabiti le za lažje in počasno vožnjo, dokler popolnoma ne ozdravi. O zdravlilu „Vergotinu“ nam ni nič znanega ter nimamo sploh zaupanja v taka tajna zdravila, ki njih sestava ni znana.

Vprašanje 172. Mojemu volu se delajo na konci scalne žile že pol leta gnojne kraste. Kaj je temu vzrok in kako ga je zdraviti? (J. K. v P.)

Odgovor: Vzrok boleznini Vašega vola utegne biti nakopičenje nesnage znotraj v koži, ki pokriva žilo, in ta nesnaga povzroča najprej vnetje notranje sluzne kože, ki se potem razširi na vnanjo kožo scala, in tamkaj povzroča kraste, ki o njih vprašujete. Če je naše domnevanje pravo, potem je najprej treba vzrok odstraniti, in kraste hitro izginejo, če bo scalo snažno in se z enodotno lizolovo vodo izpira. V lehkih slučajih se da nesnaga s prstom iztrebiti ali z leseno paličko, ki se okoli nje predivo ovije. Kadar je pa luknja zelo ozka, in to je pri volih kaj rado, takrat je pa spredaj kožo, ki pokriva žilo, prerezati in odstraniti nabrano nesnago. Odprto scalo je potem prav skrbno izprati z mlačno lizolovo vodo in je potem vsa obolela in vnetja mesta debelo poštopati z zmesjo iz 2 g jodoforma, 20 g tanina in 10 g škrobove moke. Da se bolezen ne ponovi, je paziti, da se vnovič ne nabira nesnaga v notranjščini scala.

Kaj delajo naše podružnice.

Čč. načelnštva podružnic prosimo, naj bodo tako prijazna ter naj nam pošiljajo kratka poročila o svojem delovanju; saj bo to njim v čast, tovarišicam pa v spodbudo.

Podružnica na Sv. Gori.

Podružnica je imela 5. t. m. v Vidrgi svoj občni zbor, kjer se je poročalo o podružničnem delovanju v preteklem letu in o njenem računskem izkazu. Občni zbor je na predlog predsednika gosp. Janka Zajca sklenil ustanoviti vzajemno zavarovalno društvo za goved, vpeljati cepljenje prasičev proti rdečici in protestirati proti taki trgovinski pogodbi s Srbijo, da bi se smeli uvažati goveda in prasiči iz Srbije v Avstrijo. Na občnem zboru se je tudi degovorilo, kako bo v bodočnosti gospodariti v podružnični drevosnici.

Kmetijske novice.

Osrednji konjerejski svet. Vsled ces. odločbe z dne 16. oktobra lanskega leta se je osnoval poseben osrednji

konjerejski svet pri c. kr. kmetijskem ministrstvu ter so bili ravno imenovani udje tega sveta za prihodnje šestletno dobo, ki bo trajala do konca meseca marca 1914. Zastopnikom samostalnega konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske je imenovan v osrednji konjerejski svet predsednik tega odseka, g. komercialni svetnik Frančišek Povše.

„Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč“ je naslov knjige, ki je ravnokar izšla kakor VI. do X. zvezek „Poljudne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“. Knjiga obdeluje važno stvarino, ki smo o njej v našem listu razpravljali skoraj vsako leto. Urednik knjige, dr. Volčič, je o razdelbi zemljišč priobčil daljše razprave v našem listu že v letu 1895. in 1900. Knjiga podaja na Koroškem in Kranjskem veljavne prepise o razdelbi in uredbi skupnih zemljišč in pa o zložbi (komasaciji) zemljišč sploh, ker sta se doslej samo ti dve deželi na Slovenskem poslužili pravic, ki jih v tem dajo državni zakoni. Knjiga, ki jo toplo priporočamo, velja brez poštnine K 2 ter se dobiva v vseh knjigarnah in pri dr. Volčiču v Novem mestu.

Zakoni o javnih knjigah. Knjige s tem naslovom je uredil dr. E. Volčič, deželni svetnik v Novem mestu, in društvo „Pravnik“ jo je izdalo ter tako ustreglo živi potrebi Slovencev. Tu se nahajajo vsi predpisi o zemljiški knjigi, tudi vzorci prošenj za razne knjižne vpise (Intabulacije), in pa njih kolkovanje, dalje predpisi o železniških in rudniških knjigah, o zasilnih potih, o konverziji (premenitvi) intabuliranih terjatev in dotičnih olajšavah, o zastavnih listih, o radiceranih obrtih, cerkvenih posestvih, o melioraciji (zbojšanju) zemlje, o delitvi dedine pri srednjih kmetijah, o razdelbi skupnih zemljišč in o zložbi (komasaciji) zemljišč, o zaokroženju gozdnih mej. Vsem predpisom so dodana pojasnila iz sodeb najvišjega sodišča ter stvarna kazala po abecednem redu, tako da tudi preprost človek lahko v knjigi hitro najde zaželenega pouka. Knjiga ima skupno 618 strani in stane popolno v platno vezana samo 6 K; dobiva se po knjigarnah ali pri g. dr. E. Volčiču v Novem mestu, ki naročene knjige pošilja po poštne povzetju in h kupnini računi le resnične stroške. — Knjigo priporočamo vsem, ki hočejo pouka o zgoraj naštetih stvareh, posebno o zemljiški knjigi; nikakor bi ne smela manjkati pri županstvih in posejilnicah.

Družbene vesti.

* Gg. družbenim udom naznanjamo, da se bo odslej družba strogo držala načela, vse gospodarske potrebščine oddajati le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju.

* Vzorne načrte za goveje hleve in njih no-tranjo opravo, ki jih je sestavil stavbenik K. A. Roms-torfer, je izdal z nemškimi besedilom pod naslovom „Muster-pläne für Rindviehstallungen u. deren innere Einrichtung“ nemški odsek deželnega kulturnega sveta za kraljestvo Češko. Ti načrti so delno porabni tudi za naše razmere in zaradi risb jih more tudi tisti rabiti, ki ne razume nemški, dočim jih seveda tisti, ki je večš nemškega jezika, more še z večjim pridom rabiti. Ti vzorni načrti stanejo v knjigotrštvi K 4.—; ker jih je naša družba nekaj izvodov naročila še med tiskom, jih je dobila po K 2.— ter jih tudi za to ceno oddaja. Naša družba ima torej omejeno število teh vzornih načrtov z nemškimi besedilom v zalogi ter jih oddaja po K 2.— izvod. Kdor jih po pošti naroči, mora denar najprej poslati in vrh-tega dodejati 30 h za poštne stroške.

Ne zabite na škropljenje trt z modro galico proti peronospori! Peronospora na trtah je pri nas povsod razširjena in bo prav gotovo tudi letos nastopala, in sicer v večji ali manjši meri, kakor bo ravno primerno vreme za njeno večje ali manjše razvijanje. Naj se noben

vinogradnik ne zanaša, da bo letos manj peronospore, in naj celo ne verjame onim krivim porokom, ki pravijo, da peronospora pojenuje. Kdor ne bo spomladi pravočasno škropil, tistemu bo poleti ta bolezen prav gotovo vse trsno listje posmodila. Priskrbite si torej pravočasno potrebno modro galico in trtne škropilnice! Vsakemu vinogradniku priporočamo pazljivo prebrati spis v zadnji številki Kmetovalca: „V boj proti peronospori!“

Trtne škropilnice ima družba kakor prejšnja leta tudi letos v zalogi, in sicer dve vrsti: Navadne škropilnice, „Korona“ in škropilnice najnovejše sestave, „Hero“, ki imajo tlačilno in brizgalno napravo, ki se izsnema, so močnejše in vsestransko priporočene. Škropilnica „Korona“ stane K 21. — in škropilnica „Hero“ K 32. — z zabojem vred.

Trtne škropilnice za polovično ceno in v slučajah, ki so upoštevanja vredni, tudi zastonj bo oddal nekaj komadov glavni odbor revnim vinogradnikom na priporočilo podružnic ali županstev. Tudi podružnice, zadrage in občine, ki se zavežejo škropilnice brezplačno posojati revnim vinogradnikom, jih morejo nekaj dobiti po znižani ceni ali zastonj.

* **Deteljno seme**, zajamčeno predenice čisto in potrjeno od c. kr. semenskega preskušališča na Dunajn, oddaja družba svojim udom z zavojem vred, in sicer seme domače, štajerske ali črne detelje po 2 K 20 h, in seme lucerne ali nemške detelje po 2 K kilogram. Lucerna je inozemska, in ker sedaj zanjo velja uvozna carina 8 K za 100 kg, zato je letos dražja.

* **Seme krmske pese** dobivajo udje pri družbi po 90 h kilogram z zavojem vred, in sicer rdečo in rumeno mamutovko ter rumeno ekenderfovko.

* **Glede oddaje semen** objavljamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozni list le pri naročilih nad 5 kg. Pri naročilih do 5 kg se posebej zaračunata zavoj in vozni list.

* **Modro galico za škropljenje trt proti peronospori** ima kmetijska družba tudi to leto v zalogi, in sicer ne smetno ameriško ali angleško blago v težkih sodih, temveč najčistejšo galico iz slavnoznane tvornice v Ustju na Češkem. Cena galici je 64 K za 100 kg v Ljubljani. Oddaja se v vrečah po 100 in po 50 kg. Podružnice, ki galico skupno naroče, jo dobe voznine prosto, dočim morajo posamezni naročniki voznino sami trpeti; zato nujno priporočamo, naj vsakdo galico naroči potom podružnice. Podružnice naj gredo tistim vinščakom, ki zaradi revščine ne morejo biti udje družbe, na roke ter naj jim dajo galico za isto ceno kakor udom. Kdor pa udnino lahko utrpi, naj galice ne dobi, če ne pristopi k družbi. Pri tej priliki družba javlja, da je naročeno modro galico družbi, oziroma podružnicam, takoj plačati. Slednje morajo izkupilo takoj poslati družbi, ker je družba modro galico kupila proti gotovemu plačilu ter mora za 20 kupljenih vagonov 120.000 K založiti. Naročila, ki jih družba ne plača takoj, so dražja, ker teko zamudne obresti. Te izgube pa družba ne more trpeti.

* **Močna krmila**, in sicer lanene in sezamove tropine, bo imela družba odslej vedno v zalogi ter oddaja lanene po 19 K, sezamove pa po 18 K 100 kg z vrečami vred. Tropine se oddajajo le v vrečah po 50 kg.

* **Semenski krompir** bo družba oddajala, kakor običajno, spomladi, in sicer svoj pridelek od izvirnih vrst oneidovec in zborovec. Cena krompirju je 7 K za 100 kg z vrečami vred. Oddaja se le v vrečah po 50 kg.

* **Plemenske prasiče** velike bele angleške pasme bo družba oddajala spomladi pod pogoji, ki so označeni v razglasu med uradnimi vestmi te številke.

* **Za živinorejce** ima družba v zalogi požiral-nikove cevi po 12 K in trokarje po 5 K. Oboje služi

da se napenjanje govedi hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 80 h. Mleč ne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli, da je ni mogoče molsti. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

* **Umetna gnojila** ima c. kr. kmetijska družba naslednja v zalogi:

	16 ‰	17 ‰	18 ‰
Tomasovo žlindro,	po 6 K 50 h	6 K 80 h	7 K 10 h 100 kg

z vrečo vred. Družba more poslati vselej le Tomasovo žlindro, kakršno ima takrat tvornica ravno v zalogi in jo družbi pošlje. Zato naj se pri naročitvi ne predpisuje, koliko odstotno žlindro je poslati.

Rudninski superfosfat po 8 K 100 kg z vrečo vred.

Kajnit po 5 K 80 h 100 kg.

Kalijevo sol po 12 K 60 h 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnojil travnike s Tomasovo žlindro ali z rudninskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kaljevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kaljevo sol, ki ima v sebi 40 ‰ kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12—13 ‰ kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kaljeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 3 K 90 h.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg z vrečo vred.

Kostno moko po 10 K 100 kg z vrečo vred.

Čilski soliter po 33 K 100 kg z vrečo vred, v manjših množinah po 35 h za kg.

* **Klajno apno** oddaja družba v izvornih vrečah, težkih 50 kg, po 22 h kg. V manjših množinah, nad 20 kg, po 24 h, v množinah pod 20 kg pa po 26 h kg. Za manjše pošiljate na zunan se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. — Opozarjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmi, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štipami za živino.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 13. aprila 1906.

Posvetovanje je vodil družbeni predsednik g. O. pl. Detela, navzoči so bili: podpredsednik gosp. komercialni svetnik Povše, odborniki gg: grof Barbo, Lenarčič, baron Liechtenberg, A. Pavlin, Pogačnik, Rohrman, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in zapisnikar družbeni ravnatelj Pirc.

Družbeni podpredsednik gosp. komercialni svetnik Povše je naznanil, da se je v imenu družbe udeležil shoda vseh zastopnikov glavnih deželnih kmetijskih korporacij, ki je bil 9. t. m. na Dunaju, glede skupnega nastopa ob priliki slavlja šestdesetletnega vladanja presvetlega cesarja. Glavni odbor je vzel na znanje to poročilo in je pritrdil ukrepom tega shoda.

Predsednik je naznanil, da je kranjska hranilnica v svojem rednem letnem obnem zboru družbi dovolila podporo v znesku obresti, ki bi jih morala plačati za posojilo, ki se je najelo za nakup nove drevesnice. Glavni odbor je sklenil zahvaliti kranjsko hranilnico za ta velikodušni dar.

Ker ima od družbe prirejeni in ravnokar vršči se mlekarški tečaj na Vrhniki poglavito nalogo vzgajati predvsem praktično izvežbano mlekarstvo, katerega smotra pa sedaj ni mogoče doseči vsled obolevnosti deželnega mlekarkega instruktora, ki je merodajni faktor za praktični pouk in sploh za trajno nadzorstvo nad udeleženci tečaja, je glavni odbor sklenil mlekarški tečaj na

Vrhniki za sedaj prekiniti in ga šele tedaj nadaljevati, ko bo zagotovljen zopet uspešen praktični pouk in bodo dane vse garancije, da se bo tečaj mogel uspešno naprej vršiti. Glavni odbor je storil ta sklep s posebnim ozirom na dejstvo, da c. kr. kmetijsko ministrstvo še sedaj ni odobrilo učnega načrta in proračuna tega tečaja in da mu ni mogoče dobiti jamstva za nemudno nastavljenje drugega praktičnega učitelja za mlekarstvo, oziroma za povrnitev stroškov, ki so združeni z nastavljenjem take učne moči, ki jih družba ne more plačati iz svojega. Za ureditev te zadeve je glavni odbor izvolil poseben odsek, sestojč iz družbenega podpredsednika g. Povšeta ter iz odbornikov gg. Lenarčiča in Pavlina. Vse tozadevne sklepe je glavni odbor soglasno sklenil.

Glavni odbor je sklenil v drugi polovici meseca aprila nakupiti sivih bikov plemenjakov na račun državne podpore ter je sklenil za poskušnjo nakupiti nekaj sivih algavskih bikov od živinorejskih zadrug na Predarliskem.

Prošnji mlekarških zadrug v Ribnem pri Bledu in v Vodichah za državno podporo je glavni odbor sklenil priporočiti na pristojnem mestu v uvaževanje.

Glede zahteve c. kr. kmetijskega ministrstva, da naj glavni odbor izreče svoje mnenje o gospodarski potrebi začasnega vknjiženja razdeljenih parcel, če se lastninske pravice teh parcel niso izpremenile, je bil naprošen glavni odbornik g. dr. pl. Wurzbach, da izdela tozadevno poročilo, da se o njem potem glavni odbor posvetuje v eni prihodnjih sej.

Glavni odbor je vzel na znanje, da je c. kr. kmetijsko ministrstvo potrdilo začasno nameščenje diplomiranega živinozdravnika Adolfa Ribnikarja kot strokovnega učitelja in vodja družbene podkvske šole.

Odgovor c. kr. kmetijskega ministrstva glede predlagane preosnove družbene podkvske šole in glede prispevkov za to šolo in za živinsko bolnišnico se je odstopil v to svrhu izvoljenemu odseku z nalogo, naj vse potrebno pripravi, oziroma oskrbi.

Prošnje vodstva ljudske šole v Košani za podporo za čebelnjak na tamošnjem šolskem vrtu glavni odbor ni mogel uvaževati, ker deželni šolski svet sam razpolaga s podporami za kmetijstvo in kmetijski pouk na ljudskih šolah.

Na poziv memške kmetijske orednje zveze za kraljestvo Češko je glavni odbor sklenil pridružiti se delovanju proti potrditvi nove trgovinske pogodbe s Srbijo, ker je škodljiva kmetijskim koristim Avstrije. Glavni odbor se je pridružil resoluciji štajerske c. kr. kmetijske družbe, ki je naperjena proti zgradbi kanala med Donavo in Odro, in to iz tehtnih razlogov, kajti ogromni stroški te zgradbe bi v vseh pogledih občutno prizadeli planinske dežele, ki silno trpe po visokih železniških tarifih zasebnih železnic, dočim bi omenjeni kanal le malo koristil severozahodnim deželam, ki imajo že sedaj veliko več železnic kakor planinske pokrajine.

Glavni odbor je vzel na znanje odlok c. kr. kmetijskega ministrstva, ki daje nalogo agrarski komisiji in okrajnim glavarstvom, naj skrbje za ureditev pašnih pravic v dolinah in za zboljšanje pašnikov po dolinah. Obenem je sklenil odlok objaviti v Kmetovalcu, da se gospodarji pouče, kakšnih koristi morejo biti deželni.

Glede predloga kočevskega okrajnega glavarstva za pospeševanje živinoreje v tamošnjem političnem okraju se je naročilo družbenemu odborniku veterinarskemu nadzorniku Pavlinu izdelati poročilo, tajništvu se je pa naročilo sestaviti začasni odgovor na glavarstvo, kjer se razloži dejanski položaj.

Na predlog glavnega odbornika g. grofa Barbo se je sklenilo obrniti do c. kr. kmetijskega ministrstva s prošnjo, da naj država prevzame stroške za predpisano nadziranje živinskih semnjev po državnih živinozdravnih.

Za nove ude so se zglasili in so bili sprejeti gg.: Mlakar Jurij, posestnik na Črešnjevcu; Bukovec Josip, posestnik in gostilničar v Kotu; Zevnik Josip, posestnik v Laperjah; Persin Marija, posestnica v Stozicah; Zofič Martin, posestnik v Vel. Cirkniku; Šeme Frančišek, posestnik na Krki; Tepina Frančišek, pekovski mojster v Stražišču; Bevc Ivan, posestnik v Sori; Volčič Fran-

čiček, posestnik v Retečah; Cergolj Francišek, trgovec v Vatovljah; Ravnihar Francišek, p. d. Kalan, posestnik na Caverni; Kalan Francišek, posestnik in trgovec na Žirovnici; Konda Ivan, gostilničar v Meliki; Podražaj Ivan, posestnik v Perovem; Juha Francišek, posestnik v Mateni; Rogelj Ivan, posestnik na Jezeru; Kumše Anton, posestnik v Vrbljenah; Modic Anton, posestnik v Vrbljenah; Jančar Francišek, pos. na Selih; Herkša Martin, pos. v Prišlinu; Trošt Ivan, pos. v Noč. Goricah; Bukovac Matija, pos. v Potoku; Briški Matija, pos. v Vasi; Amruš Josip, p. d. Olonjak, posestnik v Svatnjah; Bubnič Ivan, posestnik na Slivju; Povhe Anton, posestnik v Ravnem; Pirc Anton, posestnik v Ravnem; Judež Martin, posestnik na Novi gori; Lekše Ivan, posestnik v Ravnem; Pirc Ivan, posestnik v Dednem vrhu; Švigelj Martin, posestnik v Senušah; Žabkar Josip, posestnik na Pijani gori; Jane Ivan, posestnik v Ravnem; Pirc Ivan, posestnik na Studencu; Lekša Alojzij, posestnik na Pijani gori; Pirc Ivan, posestnik na Drenovcu; Kerin Josip, posestnik in trgovec v Senušah; Lekše Alojzij, posestnik v Ravnem; Turšič Anton, posestnik v Ravnem; Kapler Josip, posestnik na Drenovcu; Lekše Martin, posestnik na Drenovcu; Švigelj Francišek, posestnik v Senušah; Pirc Alojzij, posestnik v Leskovcu; Pirc Josip, posestnik v Vel. Trnju; Cerovšek Ivan, gostilničar v Vel. Trnju; Drešar Karol, mizar in posestnik v Senušah; Starec Anton, krojač na Drenovcu; Pirc Martin, posestnik v Ravnem; Kerin Ivan, posestnik v Senušah; Levstek Ivan, posestnik na Drenovcu; Jordan Martin, posestnik na Drenovcu; Lekše Alojzij, posestnik na Pijani gori; Modic Ivan, posestnik in župan v Novi vasi pri Rakeku; Kocman Francišek, posestnik v Vivodini; Blavsteiner Jakob, posestnik v Dobriši vasi; Novak Marija, posestnica na Vrhniki; Zdešar Anton, posestnik na Viču; Možek Francišek, posestnik v Kotu; Javornik Alojzij, posestnik v Jerovi vasi; Verovšek Mihael, magistratni uradnik v Ljubljani; Buh Ivan, posestnik v Koprivniku; Rački Anton, posestnik na Lipovcu; Rački Josip, posestnik na Lipovcu; Novak Francišek, posestnik v Logu; Šibovec Marija in Štefanija, posestnici na Glincah; Porenta Ivan, posestnik v Zavogljah; Abčič Ignacij, posestnik v Hrastniku; Jager Ivan, posestnik v Zavrhu; Križnik Andrej, posestnik v Lokah; Županstvo v Ribnici; Kopinič Julij, posestnik v Metliki; Ratkovič Ivan, posestnik v Metliki; Vodopivec Vinko, vikar v Kronbergu; Hrovat Ivan, posestnik v Beli cerkvi; Gregorič Jakob, posestnik v Dolnji Težki vodi; Pegan Marija, posestnica v Novem mestu; Pecher Konrad, posestnik in trgovec v Škofji Loki; Škulj Karol, kaplan v Loškem Potoku; Forte Francišek, posestnik v Lokah; Bizjak Matija, posestnik v Zavrtaču; Koderman Josip, posestnik v Bitičah; Zgonec Rudolf, posestnik v Knežaku; Urbančič Anton, posestnik v Knežaku; Skok Andrej, posestnik na Baču; Kukman Neža, gostilničarka na Drenikovem vrhu; Mušič Ivan, posestnik v Blatni Bregovici; Vrhovec Matija, posestnik v Horjulu; Virjent Lorenc, posestnik v Gradišu; Grčar Friderik, posestnik v Zagorju ob Savi; Zupanec Francišek, posestnik v Srednji vasi; Zupanec Matej, posestnik v Srednji vasi; Zupanec Ivan, posestnik v Srednji vasi; Dolinšek Francišek, posestnik na Košici; Bratuž Francišek, posestnik v Št. Vidu nad Vipavo; Žgur Josip ml., posestnik v Št. Vidu nad Vipavo; Pirc Francišek, posestnik v Ravnem; Dimec Ivan, posestnik v Ravnem; Starec Ivan, posestnik v Srednjem Artu; Ogrin Matevž, posestnik v Vel. Trnju; Pirc Francišek, posestnik v Dolnjem Apeniku; Keler Ivan, posestnik v Vel. Trnju; Zdravje Josip, posestnik na Drenovcu; Bizjak Josip, posestnik v Senušah; Resnik Josip, posestnik na Straži sv. Valentina; Lavrenčič Anton, posestnik v Vrhuljah; Budan Vincenc, posestnik v Ardu pri Sv. Duhu; Dimec Ivan, posestnik v Lomnem; Vrhovec Lorenc, posestnik v Dragomeru; Žle Francišek, posestnik v Beričevem; Košak Anton, posestnik v Škrjančah; Žnidaršič Albert, posestnik in strojar v Ilir. Bistrici; Preželj Ivan, posestnik v Srednji vasi; Zupanec Lorenc, posestnik v Srednji vasi; Naglič Ivan, posestnik v Spod. Brniku; Kokalj Ivan, posestnik v Retnjah; Jeglič Anton, posestnik na Selu pri Žirovnici in komptoarist v Ljubljani; Pešec Francišek, župnik na Krki; Doktorič Oton, gostilničar na Boh. Bistrici; Lavrič Josip, posestnik v Dornicah; Milavec Josip, posestnik v Tomišlju; Modic

Jakob, posestnik v Brestu; Lovšin Anton, posestnik v Ribnici; Pevec Gregor, posestnik na Roginski gorici; Metelko Francišek, posestnik v Zavrtaču; Starec Martin, posestnik v Čurilih; Ramoveš Anton, posestnik v Stožicah; Simenthal Leon, živinozdravnik v Vipavi; Majhenič Ferdo, posestnik v Št. Andražu; Smolič Anton, posestnik v Dolnjih Ponikvah; Opar Anton, posestnik v Gornjem Medvedjem selu; Kubenek Ivan, kaplan v Semiču; Žugel Ivan, posestnik v Čurilih; Papič Josip, dimnikar v Metliki; Vraničar Ivan, posestnik v Čurilih; Oberman Martin, posestnik v Vidošičih; Ščurk Andrej, posestnik v Želimljah; Mavrin Anton, posestnik v Novem Kotu; Ješelnik Jakob, posestnik v Novem Kotu; Žnidaršič Ivan, posestnik v Nadlesku; Žnidaršič Ivan, posestnik v Podcerkvi; Sterle Jakob, posestnik v Nadlesku; Kastner Jakobina, posestnica v Ljubljani; Jeran Matija, posestnik v Beričevem; Jeran Ivan, posestnik v Beričevem; Omahen Ivan, posestnik v Pristavi; Rus Francišek, posestnik v Metliki; Bajuk Martin, posestnik v Radovici; Adamič Miha, posestnik v Prapročah; Rakoše Ivan, posestnik in trgovec z žganjem na Straži; Krč Francišek, posestnik na Viru; Bukovšek Jakob, posestnik v Praprečah; Taufer Ivan, uradnik pri premogokopni družbi v Zagorju ob Savi; Vehar Ivan, p. d. Pleska, posestnik v Spodnjem Vrsniku; Kmetijsko bralno društvo na Ponikvi; Vranjek Jakob, posestnik v Verpetah; Hren Jakob, posestnik pri Sv. Duhu; Magdič Anton, posestnik v Stari Novi vasi; Jesihar Janez, posestnik na Vraščici; Štimac Anton, vinski trgovec v Vozalju.

Seja glavnega odbora dne 27. aprila 1907.

Seji je predsedoval družbeni podpredsednik g. komercialni svetnik Povše, navzoči so bili odborniki gg.: grof Barbo, Gombač, Kalan, baron Lazarini, baron Liechtenberg, A. Pavlin, F. Pavlin, Rohrman, dr. pl. Wurzbach in ravnatelj Pirc.

Zaradi obravnav pri prvi točki dnevnega reda je bil navzoč tudi zastopnik c. kr. deželne vlade, c. kr. vladni svetnik gosp. V. vitez Laschan.

Odsek, ki je bil v zadnji seji izvoljen, da uredi razmere pri mlekarstvu tečaju na Vrhniki, je kratkim potom in dogovorno z družbenim predsedništvom in z večino odbornikov odredil, da se ta mlekarški tečaj naprej vrši, ker so se našli pogoji za redno nadaljevanje tečaja. Glavni odbor je tem odredbam formalno pritrdil in je sklenil: Mlekarški tečaj, ki je sedaj sedmi, kar jih je družba priredila, družba tudi nadalje obdrži v svojem delokrogu, vendar ga postavi pod vrhovno vodstvo posebnega kuratorija, sestojčega iz po enega zastopnika c. kr. deželne vlade, deželnega odbora kranjskega, »Mlekarške zveze« v Ljubljani in iz dveh zastopnikov glavnega odbora. Za zastopnika glavnega odbora v tem kuratoriju sta bila izvoljena gg. kanonik Kalan in c. kr. veterinarski nadzornik Pavlin.

Na podlagi došlih prošenj je glavni odbor določil razdelitev sivih bikov algavske, oziroma pomurske pasme, ki se kupijo iz državne podpore.

Na poziv c. kr. deželne vlade se je glavni odbor pritrjevalno izrekel o prošnji hranilnice in posojilnice v Višnji gori za državni prispevek za nakup čistokrvne plemenske govedi.

Vsled želje deželnega odbora kranjskega je glavni odbor sklenil sporočiti, kar mu je znanega o dosedanjem delovanju živinorejske zadruge v Horjulu.

Prošnja podružnice v Selcah za državno podporo za ustanovitev gozdne drevsnice je glavni odbor sklenil toplo priporočeno predložiti c. kr. kmetijskemu ministertvu.

Vzelo se je na znanje sporočilo c. kr. deželne vlade, da c. kr. kmetijsko ministertvo ne da državne podpore nobeni mlekarški zadruzi v Cerkljah, da je pa pripravljeno dati državno podporo, če se obe zadruzi združita in zadostita od tega ministertva predpisanim pogojem.

Prošnja podružnice osrednje perutinarske zadruge v Mengšu za državno podporo se je izročila odborniku g. kanoniku Kalanu v poročanje.

Glavni odbor je rešil prošnjo enega uslužbenca v družbeni podkovski šoli o neki zasebni zadevi ter je dovolil vodju družbene podkovske šole potovalne stroške, da si ogleda ureditev preosnovane in obnovljene podkovske šole v Celovcu in popolnoma nove podkovske šole v Zagrebu.

Za nove ude so se zglasili in so bili sprejeti gg.: Hönigman Josip, posestnik v Starem Logu; Hren Ivan, posestnik v Mali gori; Perz Ivan, posestnik in zupan v Mali gori; Fink Anton, posestnik v Rigljah; Bresler Josip, posestnik v Starih Brežah; Deutschmann Josip, posestnik v Dragi; Flack Matija, posestnik na Spodnji Bukovi gori; Jaklič Matija, posestnik na Hribu; Jelen Ivan, posestnik v Slabi gorici; Jonke Ivan, posestnik v Kummersdorfu; Jonke Ivan, posestnik v Koprivniku; König Josip, posestnik v Reichenau; Kump Ivan, posestnik na Hribu; Kump Ivan, posestnik v Koprivniku; Kump Josip, posestnik na Spodnji Bukovi gori; Kump Josip, posestnik na Spodnji Bukovi gori; Kump Josip, posestnik v Starih Brežah; Lackner Josip, posestnik v Koprivniku; Lackner Ernest, posestnik v Koprivniku; Medic Ivan, posestnik v Gorici; Medic Ivan, posestnik v Gorici; Medic Josip, posestnik v Koprivniku; Medic Ivan, posestnik v Gorici; Novak Frančišek, posestnik v Kummersdorfu; Mavrin Andrej, posestnik na Srednji Bukovi gori; Kosar Jurij, posestnik v Kummersdorfu; Perz Josip, nadučitelj v Koprivniku; Rabuse Josip, posestnik v Koprivniku; Rabuse Ivan, posestnik v Gorici; Rankl Josip, posestnik v Lazah; Rožič Josip, posestnik v Koprivniku; Rožič Josip, posestnik v Gradcu; Rom Andrej, posestnik v Kummersdorfu; Sedlar Josip, posestnik v Reichenau; Skiber Matija, posestnik v Kummersdorfu; Stalzer Karol, posestnik na Gorici; Stalzer Matija, posestnik v Najbihlju; Stalzer Matija, posestnik v Kummersdorfu; Staudahar Mihael, posestnik v Starih Brežah; Stonič Mihael, posestnik v Reichenau; Stonič Ivan, posestnik v Koprivniku; Stine Josip, posestnik v Reichenau; Tschinkel Anton, posestnik v Koprivniku; Weiss Ivan, posestnik v Starih Brežah; Wuchse Ivan, posestnik v Koprivniku; Wuchse Ernest, posestnik v Koprivniku; Nick Ivan, posestnik v Ovčjaku; Deutschmann Matija, posestnik na Srednji Bukovi gori; Rom Ivan, posestnik na Dolenji Bukovi gori; Butala Ivan, posestnik v Toplem vrhu; Schneller Andrej, posestnik v Svetlem Potoku; Schneller Ivan, posestnik v Koprivniku; Zekol Ivan, posestnik v Kočevski Reki; Ditz Edvard, knežji gozdar v Ravnah; Knavs Frančišek, posestnik v Kočevski Reki; Krisch Ivan, zupan v Kočevski Reki; Lesar Frančišek, kovač v Kočevski Reki; Loser Hans, učitelj v Stalcarjih; Loser Josip, mizar in posestnik v Dolenjem Vecenbachu; Loy Josip, posestnik v Ravnah; Mihič Ivan, posestnik v Kočevski Reki; Peiller Ivan, posestnik v Ravnah; Springer Ivan, posestnik v Novih Logih; Wittimer Ferdo, posestnik v Kočevski Reki; Woldin Matija, posestnik in mlinar v Kočevski Reki; Zurl Ivan; gostilničar v Borovcu; Osterman Jurij, posestnik v Dolenjem Vecenbachu; Schwarzer Ferdo, knežji računovodja v Kočevju; Rom Matija, trgovec v Kočevju; Röthel Josip, trgovec v Kočevju; Altenreiter Frančišek, gostilničar v Kočevju; Arko Hans, hranilnični knjigovodja v Kočevju; Bartelme Bogomir, kavarar v Kočevju; dr. Böhm Karol, c. kr. okr. zdravnik v Kočevju; Braune Karol, posestnik v Kočevju; Ferles Oton, pivovarnar v Kočevju; dr. Golf Frančišek, odvetnik v Kočevju; Bartelme Josip, trgovec v Kočevju; Braune Adolf, gostilničar v Kočevju; Erker Jurij, gostilničar v Kočevju; Formbacher Adolf, mizaški mojster v Kočevju; Göderer Frančišek, trgovec v Kočevju; Herbst Frančišek, brivec v Kočevju; Hiris Josip, posestnik v Kočevju; Hönigmann Adolf, pekovski mojster v Kočevju; Hönigmann Krstina, gostilničarka v Kočevju; Hönigman Ivan, mesar v Kočevju; Hönigmann Josip, posestnik v Kočevju; Hutter Josip, kleparski mojster v Kočevju; Jaklič Marija, posestnica v Kočevju; dr. Karničnik Moric, c. kr. notar v Kočevju; Loy Frančišek, trgovec v Kočevju; Birschitz Ivan, gostilničar v Kočevju; Rankel Ivan, posestnik in izvošček v Kočevju; Rankl Ivan, preprogarski mojster v Kočevju; Schleimer Frančišek, gostilničar v Kočevju; Schober Josip, trgovec v Kočevju; Semič Jurij, posestnik v Kočevju; Verderber Frančišek, trgovec v Kočevju; Kraus Adolf, trgovec v Kočevju; Hiris Josip, posestnik v Kočevju; Braune Albert, c. tn. kr. major v pokoju v Kočevju; Cernstein Otakar, c. kr. okrajni sodnik v Kočevju; Porubski Karol, občinski tajnik v Kočevju; Hiris Alojzij, posestnik v Kočevju; Perz Frančišek, posestnik v Livoda; Novak Ivan, mizarški mojster v Kočevju; Flack Josip, posestnik v Kočevju; Grasel Leo, c. kr. okrajni komisar v Kočevju; Foregger Karol, c. kr. konceptni praktikant v Kočevju; Gö-tel Ivan, posestnik v Knežji Lipi; Peteln Karol, posestnik v Kočevju; Engeler Frančišek, posestnik v Kočevju; Hönigmann Hans, trgovec v Kočevju; Krese Alojzij, trgovec v Kočevju; Hofholzer Henrik, posestnik v Kočevju; Marek Cottlieb, pekovski mojster v Kočevju; Elner Ivan, strokovni učitelj v Kočevju; Tschinkl Frančišek, trgovec v Kočevju; Schleimer Josip, gostilničar v Kočevju; Nadler Josipina, posestnica v Ko-

čevju; Erker Ivan, gostilničar v Kočevju; Bachmayer Josip, kovaški mojster v Kočevju; Pregl Basilius kmet. potov. učitelj v Kočevju; Tomšič Frančišek, c. kr. poštar v Polhovem Gradcu; Mrhar Jurij, pos. na Migovski gori; Katol slov. izobraževalno društvo v Desklah; Tekolčič Neža, posestnica v Brezovi rebri; Štukelj Ivan, posestnik v Štrekljancu; Simonič Anton, posestnik v Semiču; Božič Ivan, posestnik v Česnjicah; Gorše Peter, posestnik v Belčjem vrhu; Krničar Matevž, posestnik na Jezerškem; Drmota Jakob, posestnik v Železnikih; Pohlín Damijan, posestnik v Mlišah; Vidregar Matevž, posestnik v Vidrgi; Obreza Ivan, posestnik v Dobrlevem; Vidregar Anton, posestnik v Vidrgi; Vozel Frančišek, posestnik v Zlokarjih. Razpotnik Jakob, posestnik v Smočidolu.

Razglas

o oddaji plemenskih prasičkov jorkširske (velike bele angleške) pasme.

Podpisani odbor bo oddajal, kakor doslej, plemenske mladice jorkširskega prasičjega plemena pod nastopnimi pogoji:

1. Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari, in sicer kakršne starosti se dobe.
2. Cene prasičkom so za polovico nižje kakor jih plačuje družba.
3. Oddajajo se ali sami mrjaščeki ali pa svinjica z mrjaščekom vred.
4. Kdor prasiče dobi, se mora pismeno zavezati:
 - a) da jih obdrži za pleme, dokler bodo sposobni;
 - b) da naznani odboru, kadar jih neha imeti za pleme;
 - c) da bo pripuščal mrjasca tudi svinjam drugih gospodarjev.

Došle prošnje bo odbor reševal povrsti, kakor bodo dohajale, in sicer vselej takrat, kadar dobi takih plemenskih prasičkov, ki pa seveda niso vedno v zadostnem številu na razpolaganje.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. marca 1908.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Šenčurju pri Kranju, ki bo dne 10. maja ob štirih popoldne v Šenčurju v šoli.

SPORED:

1. Volitev načelnika.
2. Volitev odbora.
3. Pregled računa.
4. Predlogi in nasveti.

Če bi ob določeni uri ne bilo dovolj udov, se bo čez pol ure sklepalo brez ozira na število udov.

Kmetijska podružnica v Šenčurju pri Kranju,

dne 23. aprila 1908

J. Golob, načelnik.

Listnica uredništva.

S. R. na Č. Če ste vzeli zemljišče za 6 let v zakup, ste stem sklenili pogodbo, ki od nje ne morete odstopiti, če se na kak drug način ne pobotate z zakupodajalcem.

R. P. v M. Sosed sme drevje le tako saditi, da morete zvrševati svojo služnostno pravico. Na drevju, ki je na meji, smete posekati veje, ki visijo na Vaš svet, in ravnotako smete odstraniti korenine, ki se širijo po Vašem zemljišču.

P. B. v K. Sosed Vam nima pravice predpisovati, kako delajte jarke na svojem zemljišču; on ima le pravico zahtevati, da ne posegate v njegove lastninske pravice.

P. P. na K. Novi posestnik je pridobil tudi služnostno pravico do pota, ki jo je imel njegov prednik. — Miši se na njivah zatirajo z zastrupljanjem. Zastrupljeno žito, ki se v to svrhu rabi, dobite pri kmetijsko-kemijskem preskušališču v Celovcu. Ta naslov seveda velja le za Vas Korošce.

J. P. v R. Na vsako stran pota smete postaviti plot, a le na tak način, da upravičenci do pota niso ovirani pri zvrševanju svoje služnostne pravice. — Sosed Vam ne more braniti narediti latnik na Vašem svetu, kajti ugovor zaradi sence ne velja.